

На основу члана 145. став 1. Закона о платним услугама („Службени гласник РС“, бр. 139/2014 и 44/2018) и члана 59. став 2. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛА РАДА IPS ПЛАТНОГ СИСТЕМА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

1. У Правилима рада IPS платног система Народне банке Србије (Г. бр. 7202 од 22. августа 2018. године, Г. бр. 8562 од 17. октобра 2018. године и Г. бр. 2586 од 27. марта 2019. године – у даљем тексту: Правила), у тачки 1. став 4. после речи: „инстант трансфера одобрења“ додају се речи: „(у даљем тексту: Одлука)“.

2. У тачки 3. став 1. одредба под 5) реч: „које“ замењује се речју: „која“.

Став 6. мења се и гласи:

„Лице из става 2. ове тачке које индиректно учествује у IPS НБС систему на начин из става 4. одредба под 2) те тачке и има посредан приступ IPS НБС систему путем директног учесника (у даљем тексту: лице са посредним приступом) не прикључује се у овај систем и на њега се не примењују одредбе ових правила, осим када је другачије утврђено тим правилима – у ком случају је директни учесник дужан да обезбеди да лице са посредним приступом испуњава све обавезе из ових правила које се односе на лице с тим приступом.“.

3. У тачки 7. став 3. после речи: „у IPS НБС систем“ додају се речи: „који није банка“ а после речи: „сва захтевана тестирања“ додају се речи: „најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева за прикључење“.

После става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

„Ако Народна банка Србије утврди да банка која је поднела захтев за прикључење у IPS НБС систем не испуњава услове за прикључење и учествовање у овом систему, односно ако банка не спроведе успешно сва захтевана тестирања, и то најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева за прикључење – Народна банка Србије доставља тој банци обавештење о томе да нису успешно спроведена сва захтевана

тестирања, као и налог за поступање те банке ради отклањања недостатака утврђених у току спроведених тестирања, с роковима у којима је банка дужна да отклони те недостатке. Ако банка не отклони све недостатке у року утврђеном налогом из овог става, Народна банка Србије изриче тој банци новчану казну сходном применом одредаба тачке 44. ст. 4. и 6. ових правила.“.

Досадашњи став 4. постаје став 5.

4. У тачки 9. став 2. речи: „15 дана“ замењују се речима: „два месеца“.

У ставу 3. после речи: „Народна банка Србије“ додају се речи: „омогућава индиректном и новом директном учеснику тестирање и“.

5. У тачки 10. став 1. реч: „Србија“ замењује се речју: „Србије“.

6. У тачки 17. став 3. мења се и гласи:

„Учесник-прималац дужан је да одговор из става 2. ове тачке достави у IPS НБС систем у року од пет секунди од времена пријема налога за пренос.“.

У ставу 4. после речи: „оперативне стабилности IPS НБС система и његових учесника“ додају се запета и речи: „а може утврдити и дуже време за чекање на одговор тог учесника – ако оцени да је то потребно ради сигурног и ефикасног рада овог система и извршавања инстант трансфера одобрења, посебно на основу захтева за плаћање на продајном месту“.

7. У тачки 36. став 2. одредба под 3) мења се и гласи:

„3) информације о променама у оквиру ресурса информационог система учесника који обезбеђују повезаност тог учесника са информатичком инфраструктуром Народне банке Србије за потребе учествовања у IPS НБС систему.“.

8. У тачки 38. став 1. после речи: „услед догађаја који“ реч: „су“ замењује се речју: „се“.

9. После тачке 38. додају се тачка 38а. и наслов изнад те тачке, који гласе:

„Привремени и ванредни прекид рада учесника

38a. Изузетно од тачке 34. ових правила, учесник може спровести привремени прекид рада, односно прекид извршавања налога за пренос у IPS НБС систему као учесник-пошиљалац и/или учесник-прималац ради управљања планираним изменама у свом систему које захтевају овај прекид рада, о чему је дужан да обавести Народну банку Србије најкасније два радна дана пре намераваног дана тог прекида.

У обавештењу из става 1. ове тачке, учесник наводи разлоге за привремени прекид рада и планирани оквирни период трајања тог прекида (нпр. од 02.00 до 03.00 часа на одређени дан).

Учесник може спровести привремени прекид рада само у оквиру периода рада IPS НБС система од 01.00 до 6.30 часова.

Народна банка Србије може утврдити накнаду коју учесницима наплаћује за привремени прекид рада.

У случају из тачке 37. став 1. ових правила, учесник може спровести и ванредни прекид рада у IPS НБС систему када превазилажење оперативних проблема из тог става захтева прекид у раду учесника, с тим што је дужан да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије (нпр. у случају комуникационих проблема који онемогућавају приступ IPS НБС систему, софтверских проблема у инфраструктури учесника која обезбеђује повезаност са информатичком инфраструктуром Народне банке Србије за потребе учествовања у IPS НБС систему).

У случају из ст. 1. и 5. ове тачке, учесник је дужан да предузме све разумне и одговарајуће мере како би у најкраћем могућем року поново успоставио извршавање налога за пренос у IPS НБС систему и ограничио било какав негативан утицај прекида рада на своје кориснике платних услуга.

Поред предузимања мера из става 6. ове тачке, учесник је дужан и да благовремено обавести своје кориснике платних услуга о планираном прекиду рада из става 1. те тачке, а ако је учесник истовремено и прихватилац у смислу Одлуке, ово обавештење дужан је да у року утврђеном у ставу 1. ове тачке достави корисницима платних услуга којима пружа услугу прихватања (трговцима) који у време планираног прекида рада обављају своју делатност и врше наплату путем инстант трансфера одобрења на свом продајном месту (нпр. достављањем обавештења путем SMS, у оквиру мобилне апликације, имејлом).“.

10. У тачки 40. став 1. одредба под 4) реч: „систему“ замењује се речју: „систем“.

11. У тачки 41. став 1. после речи: „из тачке 40.“ додају се речи: „став 1.“.

12. Тачка 45а. мења се и гласи:

„45а. Народна банка Србије посебно оцењује спремност учесника да у оквиру IPS НБС система и у складу са обавезама утврђеним Одлуком омогући извршавање инстант трансфера одобрења, и то:

- 1) издавањем платног инструмента чијом се употребом на продајном месту трговца може издати захтев за плаћање на продајном месту;
- 2) прихватањем платног инструмента из одредбе под 1) овог става;
- 3) на други начин на који је учесник дужан да омогући извршавање инстант трансфера одобрења.

Народна банка Србије спремност из става 1. ове тачке оцењује на основу следећих информација:

- 1) процене сигурности и ефикасности техничко-технолошких решења којима се омогућава испуњавање обавеза из тог става – о којима учесник обавештава Народну банку Србије пре дана од ког је дужан да омогући извршавање инстант трансфера одобрења из тог става;
- 2) сазнања о другим битним околностима под којима учесници уводе решења из одредбе под 1) овог става.

За потребе процене из става 2. одредба под 1) ове тачке, Народна банка Србије спроводи одговарајућа тестирања у складу са овим правилима и техничком документацијом IPS НБС система.

Учеснику за кога на основу процене из става 2. ове тачке оцени да његово техничко-технолошко решење неће омогућити сигурно и ефикасно извршавање инстант трансфера одобрења из става 1. ове тачке, Народна банка Србије о томе доставља обавештење, у коме наводи недостатке које је учесник дужан да отклони како би у складу са својим обавезама омогућио сигурно и ефикасно извршавање инстант трансфера одобрења у IPS НБС систему. Овим обавештењем Народна банка Србије може захтевати од учесника да јој доставља извештаје о активностима које је предузео или предузима ради обезбеђивања

одговарајућих техничко-технолошких решења, односно омогућавања извршавања инстант трансфера одобрења из става 1. ове тачке применом тих решења.

Учеснику за кога на основу процене из става 2. ове тачке оцени да је спреман да у оквиру IPS НБС система омогући извршавање инстант трансфера одобрења из става 1. ове тачке, Народна банка Србије о томе доставља обавештење. Овим обавештењем Народна банка Србије може захтевати од учесника да спроводи одговарајуће активности ради обезбеђивања сигурног и ефикасног извршавања инстант трансфера одобрења.

Учесник је дужан да поступи по обавештењу из ст. 4. и 5. ове тачке.

Према учеснику који не испуни своје обавезе из става 1. ове тачке или који не поступи у складу са обавештењем из ст. 4. и 5. ове тачке Народна банка Србије може применити мере које на основу ових правила може предузети према учеснику који не поступа у складу с тим правилима.

Одредбе ове тачке сходно се примењују ако учесник намерава следеће:

1) да изврши измене апликативног софтвера који употребљавају корисници платних услуга за извршавање инстант трансфера одобрења из става 1. ове тачке, ако те измене могу утицати на сигурно и ефикасно извршавање инстант трансфера одобрења;

2) да понуди ново техничко-технолошко решење којим се омогућава извршавање инстант трансфера одобрења из става 1. ове тачке, укључујући и нови апликативни софтвер који би корисници платних услуга употребљавали за извршавање ових инстант трансфера одобрења, без обзира на опрему која би се користила за извршавање тих инстант трансфера одобрења.

Учесник је дужан да о намери из става 8. ове тачке претходно обавести Народну банку Србије.

Одредбе ове тачке сходно се примењују на будућег учесника.“.

13. После тачке 45а. додају се тач. 45б. и 45в. и наслови изнад тих тачака, који гласе:

„Накнаде у вези са издавањем платног инструмента

45б. Учесник који је издавалац у смислу Одлуке не може да наплаћује платиоцима накнаду за извршавање платних трансакција иницираних платним инструментом за инстант трансфер одобрења на продајном месту трговца, без обзира на то да ли се ове трансакције извршавају у IPS НБС систему, односно изван овог система у случају да је исти учесник истовремено издавалац и прихватилац тог инструмента, и дужан је да то јасно утврди уговором о платним услугама.

Доступност техничке документације и спецификације у вези с прихватањем платног инструмента

45в. Учесник који је прихватилац у смислу Одлуке дужан је да на писмени захтев трговца који има техничких могућности да припреми техничко-технолошко решење којим ће омогућити извршавање инстант трансфера одобрења из тачке 45а. став 1. одредба под 2) ових правила на свом продајном месту, укључујући и апликативни софтвер тог решења који би овај трговац користио, односно на захтев другог субјекта који има техничких могућности да за трговца припреми то решење (у даљем тексту: пружалац техничких услуга) – учини доступним том трговцу, односно пружаоцу техничких услуга, без накнаде, сву релевантну техничку документацију и спецификацију ради разматрања имплементације тог решења у сарадњи с прихватиоцем, уз изјаву тог трговца, односно пружаоца техничке услуге којом прихвата обавезу да штити поверљивост ове документације и спецификације.

Након успостављања сарадње с трговцем и/или пружаоцем техничких услуга из става 1. ове тачке, учесник је дужан да обезбеди одговарајуће услове за тестирање решења из тог става.“.

14. У тачки 49. после става 1. додаје се став 2, који гласи:

„Учесник је дужан да корисницима платних услуга који су потрошачи и којима пружа услугу преноса новчаних средстава с платног рачуна, односно на платни рачун инстант трансфером одобрења – понуди услугу извршавања тог трансфера одобрења коришћењем централне адресне шеме (енг. *Central Addressing Scheme – CAS*) утврђене у прилогу из става 1. ове тачке у складу са Одлуком, овим правилима и техничком документацијом IPS НБС система. На техничко-технолошко решење за услугу из овог става сходно се примењује тачка 45а. ових правила.“.

15. После тачке 49. додају се тач. 49а. до 49г. и наслови изнад тих тачака, који гласе:

„Извршавање инстант трансфера одобрења коришћењем NBS IPS QR кода на рачунима-фактурама прималаца плаћања

49а. Учесник је дужан да платиоцима којима у оквиру услуге мобилног банкарства пружа услугу преноса новчаних средстава с платног рачуна инстант трансфером одобрења – омогући иницирање тог трансфера одобрења и коришћењем стандардизоване дводимензионалне ознаке (енг. QR – *Quick Response*) на рачуну-фактури примаоца плаћања (NBS IPS QR) у складу са Одлуком, овим правилима и техничком документацијом IPS НБС система.

Омогућавање избора између инстант трансфера одобрења и другог трансфера одобрења

49б. Ако платиоцима наплаћује накнаду за извршавање инстант трансфера одобрења у износу већем од накнаде коју за исти износ платне трансакције наплаћује за извршавање трансфера одобрења који није инстант трансфер одобрења – учесник је дужан да платиоцу при издавању платног налога којим се иницира трансфер одобрења омогући избор извршавања тог налога као инстант трансфера одобрења или као трансфера одобрења који није инстант трансфер одобрења.

Тестирање техничко-технолошких решења

49в. Ради процене сигурности и ефикасности техничко-технолошких решења којима се испуњавају обавезе из тачке 49. став 2. и тач. 49а. и 49б. ових правила, учесник је дужан да Народној банци Србије достави захтев за тестирање тих решења најкасније три месеца пре дана од ког намерава да својим корисницима платних услуга омогући коришћење тих решења.

Примена појединих одредаба на лице са посредним учешћем

49г. Тачка 49. став 2. и тач. 49а, 49б. и 49в. ових правила примењују се и на лице са посредним приступом.“.

16. Тачка 53. мења се и гласи:

„53. Тачка 49. став 2. и тач. 49а. и 49б. ових правила примењују се од 1. марта 2021. године.

Изузетно од става 1. ове тачке, тачка 49. став 2. и тачка 49а. ових правила примењују се од 1. јуна 2021. године на учесника који је

банка и који је на дан 22. октобра 2018. године водио мање од 10.000 текућих рачуна.“.

17. Прилози 6 и 8 уз Правила замењују се новим прилозима 6 и 8, који су објављени уз ову одлуку.

18. Ова одлука објављује се на интернет презентацији Народне банке Србије и ступа на снагу даном објављивања.

Г. бр.
јуна 2020. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић